

הסברה בלי עמוד שדרה לא תציל את ישראל

written by דוד מ' וינברג | 16.10.2026

כמעט כל מפלגה פוליטית ומכון מחקר המתנגדים לממשלה הנוכחית מציבים את שיפור ה"הסברה" ¹ הדיפלומטיה הציבורית של ישראל ² בראש סדר העדיפויות לעתיד, ואף מציגים את כישלונה כאחת הסיבות להדחת ראש הממשלה נתניהו.

אבל רוב הפוליטיקאים והפרשנים שמרבים לדבר על הנושא אינם מציגים את המסרים הנוקבים שחייבים להחליף מן היסוד את עמדתה הרפה של ישראל בעשורים האחרונים. אולי הם חוששים לעשות זאת, ואולי אינם מסוגלים לזהות את הצורך בכך.

למשל, חברת הכנסת לשעבר ד"ר עינת וילף, המתמודדת במקום השלישי ברשימת מפלגת "המילואימניקים-הכלכלית" לכנסת, קוראת בצדק להגדיל במידה ניכרת את המשאבים המוקצים למשרד החוץ למאבק בנרטיבים אנטי-ישראליים בחו"ל, מעבר ל-500 מיליון השקלים ששר החוץ הנוכחי, גדעון סער, השקיע בתבונה.

תוכנית המדיניות הלאומית בת שבע הנקודות שהציגה לאחרונה קוראת לשלב את "מלחמת התודעה" של ישראל בתהליכי קבלת ההחלטות בתחום הביטחון הלאומי. היא מציעה להקים מרכז מידע ומודיעין למאמצי ההסברה ולהשתמש בכלים דיפלומטיים, משפטיים וכלכליים נגד תומכי טרור. וילף דורשת שישראל תעבור מעמדה תגובתית לעמדה "יוזמת" בדיפלומטיה הציבורית, כך שתעצב את השיח הבינלאומי במקום להסתפק בתגובה לביקורת ולהאשמות.

כל הרעיונות האלה טובים. אבל וילף, אף שהיא אחת המסבירניות הטובות ביותר של ישראל, אינה אומרת מה יהיה תוכנה של אותה "הסברה". היא אינה מציגה במפורש את המהפכה הנדרשת במסרים של ישראל: מסרים נחוצים ההולמים את עמדתה האסטרטגית והביטחונית החדשה, התקיפה בהכרח, ומסרים המשיבים את האמונה היהודית לארגז הכלים הדיפלומטי של ישראל.

בדומה לכך, ד"ר פנינה שרביט-ברוך, לשעבר ראש מחלקת הדין הבינלאומי בצה"ל וכיום חוקרת בכירה במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS), כתבה מסמך בן 24 עמודים על שיקום מעמדה הבינלאומי של ישראל. היא קוראת בו ל"בניית יכולות מקצועיות, עובדתיות ומשפטיות להתמודדות עם האשמות, הטיות מוסדיות וקמפיינים נגד ישראל", ול"אימוץ מדיניות מובחנת כלפי קהלים שונים". גם אלה גישות נכונות.

אבל גם היא נרתעת מלומר את הדברים באופן חד: יש להכיר בכך שדיפלומטיה ציבורית המבוססת על תמיכה ב"פתרון שתי המדינות" היא מתכון להמשך כישלונה של ישראל.

במקום זאת, היא קוראת בטעות להצגת "אופק מדיני אמין" ³ ביטוי קוד למדינה פלסטינית ⁴

כאילו דבר לא השתנה במציאות הדיפלומטית והביטחונית של ישראל מאז קריסתם המוחלטת של הסכמי אוסלו ומתקפת חמאס מעזה ב-2023.

העובדה היא שעשרים וחמש שנים של דיפלומטיה והסברה ברוח אוסלו לא הועילו. אין די בהסברת הדילמות הביטחוניות של ישראל או בהדגשת נדיבותה הדיפלומטית בעבר, ואולי גם בעתיד, כלפי הפלסטינים. נדרשים שלושה נדבכים נוספים.

הראשון הוא להפוך את הדיפלומטיה הציבורית של ישראל ל"יהודית" יותר, באופן חד-משמעי וכן.

בעבר שלטו בה מסרים "חילוניים" ¹ צורכי הביטחון של ישראל ונדיבותה הדיפלומטית. הסיבה הייתה שמסרים כאלה היו נוחים יותר למנהיגים ולדיפלומטים הישראלים החילונים עצמם, והם גם סברו שיהיה קל יותר למנהיגים זרים וליהודי התפוצות להזדהות איתם.

כיום, לנוכח המתקפה האידאולוגית על היהדות ועל הציונות, העומדת ביסוד הפלסטיניות האלימה וביסוד פעילותם של שותפיה ה"פרוגרסיביים" לדרך, המצב חייב להשתנות. כולנו חייבים לעמוד על כך שהנרטיב הישראלי יכריז על זכויותיהם הילידיות והבלתי ניתנות לערעור של היהודים בארץ ישראל ² לרבות בירושלים וביהודה ושומרון! ³ ויצג את ישראל כאיחוד מפואר של אמונה, עם וארץ.

נוכל לנצח רק אם נדבר על היסטוריה, צדק והעם היהודי. עינת וילף אכן מצטיינת בכך. גם יהודי התפוצות צריכים להבין שאי אפשר לחמוק מזהויות יהודיות יסודיות ומן התביעות היהודיות בארץ ישראל, ובו בזמן לפעול למען ישראל.

ואכן, בביקורים חוזרים בדובאי ובאבו דאבי גיליתי שערבים רחבי אופקים, דוגמת האמירתיים, מכבדים את הישראלים בשל נאמנותם למסורת היהודית, אמונתם בכוחה של ההיסטוריה היהודית ודבקותם במורשת העתיקה ובזהותם הלאומית הייחודית. נדמה שהאמירתיים מבינים ⁴ לפעמים טוב יותר מאיתנו ⁵ שעוגני הזהות האלה הם המקור הגדול ביותר לכוח ולאותנטיות.

שנית, אין ברירה אלא להכיר בעוצמתה של ישראל ולאמץ אותה. המסרים הישראליים חייבים לתת תוקף לכוחה של ישראל ולהסביר כיצד היא משתמשת בו ⁶ בצדק ובתבונה ⁷ כדי להילחם באיראן, בג'יהאד האסלאמי ובפלסטיניות השואפת להשמיד את ישראל.

העובדה היא שישראל מפעילה עוצמה צבאית אדירה כדי לעצב מחדש את המערך האסטרטגי האזורי ולבלום את אויביה. ישראל מבקשת להשיב לעצמה את העליונות ואת כוח ההרתעה לאורך כל גבולותיה, וגם ביהודה ושומרון, והיא עוד תפעל בעוצמה רבה אף יותר.

למעשה, מטעמי ביטחון, ישראל מעצבת מחדש לצמיתות את גבולותיה עם עזה, לבנון וסוריה ⁸ בלי להתנצל. בוודאי צפויות גם פעולות נחרצות עוד יותר נגד איראן וחמאס.

מובן שהדבר מציב אתגר הסברתי גדול יותר בפני תומכי ישראל, אך אין דרך להימנע מן הנחישות התקיפה הזאת. יש להתמודד עם האתגר בהתרסה וללא היסוס.

האמרה המפורסמת של דוד בן-גוריון על ימות המשיח, שבהם יגור זאב עם כבש, ככתוב בספר ישעיהו, מתאימה כאן. "זה חזון נהדר", אמר בן-גוריון, "כל עוד ישראל היא הזאב!".

לכן, תומכי ישראל אינם יכולים להתבייש בעוצמתו הצבאית של צה"ל. עליהם להסביר מדוע ישראל חייבת להיות ה"זאב" ולהשתמש בכוח מוחץ כדי להשמיד את אויביה ולהגן על מולדתה. בעיניי, זהו מפנה חיוני בדיפלומטיה הציבורית הישראלית ובפעילות הפרו-ישראלית ברחבי העולם.

התנצלויות או חשש מלהזדהות עם כוחה של ישראל לא ישפרו את מעמדה. להפך: אפשר לשדר כנות עמוקה באמצעות הבהרת הקווים האדומים של ישראל והכרה בכך שעמדתה הביטחונית התקיפה היא בלתי נמנעת. אנשים נאלצים לכבד זאת, גם אם אינם מייחסים לישראל נדיבות יוצאת דופן.

הנדבך השלישי, והקשה מכולם, הנחוץ למדיניות הישראלית ולדיפלומטיה הציבורית שלה, הוא השבת הריאליזם ואמירת האמת לשיח העולמי.

המשמעות היא יותר מחזרה על זכויותיו ההיסטוריות והלאומיות העמוקות של העם היהודי בירושלים וב"שטחים הכבושים", כפי שהם מכונים בטעות; יותר מביטוי ברור ומתמיד של זעם לנוכח התבטאויות אנטי-ציוניות ואנטי-יהודיות בעלות אופי רצחני; ויותר מהצהרה נועזת ובלתי מתנצלת על נחישותה של ישראל להביס את כל אויביה באופן מכריע.

המשמעות היא גם יותר מהפסקת הפניות לעולם בבקשת אהדה בשל הטבח שביצע בנו חמאס, ויותר מהתמודדות עם עלילות הדם המודרניות² ובהן ההאשמות ברצח עם ובפשעי מלחמה³ באמצעות הצגת עובדות נגדיות נחרצות והגשת תביעות משפטיות.

המשמעות היא להסביר מדוע רעיון שתי המדינות מושעה; מדוע הפלסטינים אינם ראויים כיום למדינה משלהם, ומדוע אי אפשר לבטוח בהם שינהלו אותה⁴ אם אי פעם היו ראויים לכך או שאפשר היה לבטוח בהם. המשמעות היא לדרוש מן העולם ליזון את הפרדיגמה שכעת ברור עד כמה היא מסוכנת ובלתי ניתנת ליישום: אותה תפיסה שלפיה "כולם יודעים מה צריך להיות", שדמיינה שתי מדינות דמוקרטיות החיות בשלום זו לצד זו לאחר נסיגות ישראליות מרחיקות לכת.

ישראל לא תיכנע לנוסחה מאובנת, המבוססת על דרישות פלסטיניות מופרכות לצד התחשבות מזערית בצורכי הביטחון של ישראל ובתביעותיה הלאומיות וההיסטוריות. זוהי נוסחה מופרכת הכוללת עקירת יישובים, נסיגה מרוב שטחי יהודה ושומרון וחלוקת ירושלים.

הג'יהאדיזם הנתמך בידי איראן והסרבנות בהשראת חמאס חדרו עמוק לתנועה הלאומית

הפלסטינית והפכו הצעות כאלה למיושנות. אין "מתווים לפירוז", "רפורמות בממשל" או "תוכניות לדה־רדיקליזציה" ² למעשה, תוכניות לימודים לדה־נאציפיקציה ³ שיש בהן שמץ של ריאליזם בכל הנוגע לפלסטינים בדור הזה.

אולי תחת ריבונות ישראלית ושליטה צבאית ארוכות טווח, ורק אז, יוכלו הפלסטינים להשתחרר מן הדוקטרינות הארסיות ומן התאולוגיות ההרסניות שהשתלטו על החברה ועל הפוליטיקה שלהם. ואז, אולי, ימצאו נחמה ופתרון בשיתוף פעולה עם ישראל.

כמובן, אמירת הדברים האלה בבוטות אינה תקינה פוליטית. אבל זהו הבסיס ההכרחי, שאין לרדת ממנו, למדיניות ישראלית אותנטית ולדיפלומטיה ציבורית שיש להן סיכוי כלשהו להצלחה. ישראל לא תוכל לסכל חרמות ולבלום סנקציות באמצעות טשטוש מדיניות ההגנה שלה והליכה על קצות האצבעות בכל הנוגע למסרים הדיפלומטיים שלה.

שום דבר פחות מכך לא ישקף את המציאות; שום דבר פחות נועז לא יישמע אמין; ושום דבר פחות אמיץ לא יחזיק מעמד.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 18 באוקטובר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.